

Lithuanian



DARBININKŲ TEISĖS

Darbininkų apsauga licencijavimo būdu



Gangmasters
Licensing Authority

t: +44 (0)845 602 5020

www.gla.gov.uk

Kas yra GLA?

GLA – tai darbininkams nuo išnaudojimo apsaugoti sukurta organizacija

Licencijavimo sistema reguliuoja šviežios produkcijos grandinei darbininkus rekomenduojančių (surandančių) verslo subjektų veiklą. Sistema užtikrina, kad darbininkus siūlantys (surandantys) verslo subjektai (įdarbintojai, darbininkų brigadų įdarbintojai ar agentūros) ir darbuotojų ieškantys verslo subjektai (darbdaviai, ūkininkai, sandėliai) laikytųsi įstatymo reikalaujamų įdarbinimo standartų.

Kurie sektoriai įtraukti į šią sistemą?

Licencijavimo sistemai priklauso daug sektorių: žemdirbystė, sodininkystė, žuvų perdirbimas, vėžiagyvių ir moliuskų žvejyba, ūkininkavimas, maisto produktų ir gėrimų pakavimas arba apdorojimas. Taigi jei Jūs įdarbintojas siūlo (suranda) darbininkus kuriam nors iš šių sektorių, jis privalo turėti įdarbintojo licenziją.

Jūsų darbdavio pareigos

Jūsų, kaip darbuotojo, teisės yra ginamos įstatymo. Kai kurios teisės įsigalioja nedelsiant, kitų galiojimas priklauso nuo darbo stažo. Norėdami gauti licenciją, įdarbintojai turės įrodyti, kad jie atitinka GLA licencijavimo standartuose nurodytas sąlygas. Šie standartai – tai visi šiuo metu galiojantys įstatymų reikalavimai, skirti apginti darbininkus nuo netinkamo elgesio ir išnaudojimo.

Kituose puslapiuose bendrais bruožais apibūdinta, ko turite tikėtis iš savo įdarbintojo. Tai ne tik įdarbintojo licencijos sąlygos, bet ir jūsų teisės – darbdavys yra įpareigotas užtikrinti, kad su jumis būtų elgiamasi tinkamai.

Jei pasirodytų, kad Jums nebuvo suteiktos įstatymu numatytos sąlygos, prašom susisiekti su GLA. Jei norėtumėte su savo darbo santykiais susijusias teises aptarti su patyrusiu konsultantu, pagalbos ir patarimų galite kreiptis į vietinį gyventojų konsultavimo biurą.

Jūsų teisės ir pareigos

Jūsų darbo sutartis

Tai tarp jūsų ir jūsų darbdavio sudaryta sutartis. Jei buvote įdarbintas (-a) ilgiau nei vieną mėnesį, pagal įstatymą privalote gauti raštišką darbo sąlygų ir nuostatų apibūdinimą. Jis turėtų būti pateiktas per du mėnesius nuo darbo pradžios.

Raštiškame dokumente turėtų būti ši informacija:

- Jūsų ir Jūsų darbdavio pavardės.
- Jūsų pareigų pavadinimas.
- Data, nuo kurios pradėjote dirbti.
- Darbo vieta.
- Darbo užmokesčio dydis ir mokėjimo dažnumas (kas savaitę ar kas mėnesį).
- Darbo valandos.
- Teisė į atostogas.
- Teisė į išmokas ligos atveju.
- Drausmės, atleidimo iš darbo ir skundo pateikimo procedūros.
- Pranešimas, kurį privalote pateikti prieš išeidamas iš darbo arba gauti iš darbdavio prieš atleidimą.

Sutarties sąlygas ir nuostatas darbdavys be jūsų sutikimo gali pakeisti tik tam tikromis aplinkybėmis.

Minimalus nacionalinis darbo užmokestis

Jei turite nuolatinį darbą, terminuotą darbo sutartį ar dirbate agentūrai, privalote gauti bent minimalų nacionalinį darbo užmokestį (NMW). Jei jums mokama už atliktą darbą, ir šiuo atveju turite uždirbti minimalaus nacionalinio darbo užmokesčio tarifą. Čia egzistuoja kelios išimtys, kurioms priklauso savarankiškas ir savanoriškas darbas. Dėl naujausios informacijos skambinkite NMW pagalbos telefonu arba žiūrėkite jų tinklapį.

Detalizuotas darbo užmokesčio lapelis

Mokėjimo dieną privalote gauti raštišką individualų darbo užmokesčio lapelį. Jame turi būti pateiktas jūsų bruto darbo užmokestis ir vadinamoji „į rankas“ išmokama jo dalis. Kiekviename darbo užmokesčio lapelyje turi būti išvardyti atskaitymai, pavyzdžiui, mokesčiai arba nacionalinis draudimas, kurie gali kisti kas savaitę. Nekintamus atskaitymus galima pateikti kartą per metus. Iš jūsų atlyginimo gali būti išskaičiuojami tik išvardyti atskaitymai. Sutartą atlyginimą, atostoginius ir išmokas ligos atveju turite gauti laiku.

Atskaitymai nuo darbo užmokesčio

Jūsų įdarbintojas nuo darbo užmokesčio gali daryti tik tam tikrus atskaitymus. Jiems priklauso privalomieji atskaitymai, pavyzdžiui, mokesčiai

ir nacionalinio draudimo įmokos, atskaitymai, dėl kurių sutarėte pasirašydami darbo sutartį arba atskaitymai, kuriems davėte raštišką sutikimą, pavyzdžiui, mokėjimas už transportą ar apgyvendinimą. Nustatyta maksimali riba, kiek galima atskaičiuoti už apgyvendinimą, kad nenukentėtų minimalus nacionalinis darbo užmokestis. Dėl patarimų skambinkite NMW pagalbos telefonu.

Išmoka ligos atveju

Jūsų darbo sutartyje turi būtų nurodytos išmokos, kurias gausite, kai negalėsite dirbti dėl ligos. Minimali suma, į kurią įgyjate teisę, jei esate nedarbingas (-a) keturias ar daugiau dienų iš eilės, – tai įstatymu nustatyta išmoka ligos atveju (SSP). Bet jūsų darbo sutartyje gali būti numatytos papildomos išmokos ar privilegijos.

Kasmetinės atostogos

Įstatymas jums suteikia teisę į mažiausiai 24 dienų apmokamas atostogas per metus, pradedant nuo pirmos jūsų darbo dienos. Tai galioja ir ne visą darbo dieną, ir pagal terminuotą darbo sutartį dirbantiems darbuotojams.

Jūsų teisės į atostogas detalės turi būti pateiktos darbo sutartyje. Jos paremtos jūsų įprastomis darbo valandomis (*pro rata* dirbantiems ne visą

darbo dieną), sukauptomis darbo savo darbdaviui periodu, ir turi būti apmokamos įprastu jūsų darbo užmokesčio tarifu.

Sveikata ir saugumas

Jūsų darbdavys yra teisiškai atsakingas už jūsų sveikatą ir saugumą darbe. Jūsų įdarbintojas ir darbdavys privalo raštu sutarti, kuris bus atsakingas už rūpinimąsi jūsų sveikata ir saugumu. Informaciją apie sveikatą ir saugumą, mokymus ir apsauginius drabužius turite gauti be jokio mokesčio. Bet koks darbdavio suteiktas būstas turėtų atitikti galiojančių teisės aktų reikalavimus.

Darbo valandos

Neturėtumėte dirbti daugiau nei 48 valandas per savaitę, įskaičiavus viršvalandžius, jei patys nenusprendėte taip daryti. Jūsų darbdavys turi turėti raštišką patvirtinimą, kad jūs sutikote dirbti papildomas valandas. Turite teisę į mažiausiai vieną laisvą dieną per savaitę, o jei dirbate ilgiau nei šešias valandas per dieną, privalote turėti ne trumpesnę nei 20 minučių pertrauką poilsiui.

Jūsų pareigos

Jums turi būti suteikta teisė dirbti Jungtinėje Karalystėje, privalote turėti galiojantį nacionalinio draudimo numerį arba būti pateikę prašymą jį gauti.

Licencijavimo standartai

Norėdamas gauti licenciją, jūsų įdarbintojas privalo įvykdyti licencijavimo standartuose nurodytas sąlygas, o norėdamas tą licenciją pratęsti, minėtas sąlygas jis privalo paisyti visą laiką. Įtrauktos sritys:

- Įdarbintoju leidžianti dirbti galiojanti GLA licencija.
- Darbo užmokesčio, mokesčių, nacionalinio draudimo ir PVM mokėjimas: neteisėti atskaitymai ir su tuo susiję dalykai.
- Pavergimas už skolas, grubus elgesys ar darbininkų bauginimas.
- Darbininko apgyvendinimas.
- Atidirbtos valandos, darbo laiko reglamentavimas ir pan.
- Sveikatos ir saugumo tvarkos pažeidimai (kartu su mokymais).
- Įdarbinimas ir sutartiniai dalykai.
- Subrangovai.
- Asmens tapatybės klausimai, nepilnamečių darbas.
- Darbininkų legalumas ir teisės.

Dėl išsamesnės informacijos galite prašyti GLA brošiūros „Įvadas į licencijavimo standartus“ kopijos.

Padėkite užkirsti kelią darbuotojų išnaudojimui

Nuo 2006 metų spalio 1 dienos jūsų įdarbintojui reikia įdarbintojo licencijos, kad jis galėtų legaliai dirbti nustatytoje srityse. Vienintelę išimtį sudaro vėžiagyvių ir moliuskų žvejyba.

Licencija kiekvienam ieškančiajam (rekomenduojančiajam) ir naudojančiajam darbininkus vėžiagyvių ir moliuskų žvejybai šiame sektoriuje bus reikalinga nuo 2007 metų balandžio mėn.

Norėdami pratęsti savo licenciją, įdarbintojai privalės visą laiką atitikti licencijavimo standartų reikalavimus.

Jei pastebėtumėte, kad įdarbintojas neatitinka standartų arba dirba neturėdamas licencijos, prašom susisiekti su GLA tel. +44 (0)845 602 5020 nuo 9 iki 17 val.

Taip pat galite bet kuriuo laiku skambinti nemokamu telefonu +44 (0)800 555 111 nusikalstamumo tramdytojams (*Crimestoppers*). Tai nepriklausoma labdaros organizacija, kuriai galite skambinti turėdami informacijos apie nusikaltimus. Jums nereikės pateikti savo vardo, jūsų skambučio nebus įmanoma susekti, tad iškilus problemai, galėsite su jais susisiekti anonimiškai.

Tolesnė pagalba ir patarimai

Egzistuoja nemažai organizacijų, kurios gali duoti išsamių patarimų apie jūsų teises.

Gyventojų konsultavimo biuras – Anglija, Velsas ir Šiaurės Airija

Nemokami, nešališki ir konfidencialūs patarimai visais klausimais. Visoje Jungtinėje Karalystėje veikia vietiniai biurai.

www.citizensadvice.org.uk

www.adviceguide.org.uk

Telefonas +44 (0)207 833 2181.

Gyventojų konsultavimo biuras – Škotija

www.cas.org.uk

Telefonas +44 (0)131 550 1000

„Directgov“

Informacija iš įvairių valstybės įstaigų.

www.direct.gov.uk/en/Employment/Employees/

Konsultavimo, sutaikymo ir arbitražo tarnyba (ACAS)

Teikia nepriklausomas konsultacijas ir naujausią informaciją, skirtą darbo santykiams pagerinti.

www.acas.org.uk

Telefonas +44 (0)845 747 4747

„Worksmart“

Informacija apie darbininkų teises iš TUC.

www.worksmart.org.uk

Profesinių sąjungų kongresas (TUC)

www.tuc.org.uk

Telefonas +44 (0)207 636 4030

Užimtumo klausimai

Verslo, įmonių ir reguliavimo reformų ministerijos patarimai darbdaviams ir darbuotojams.

www.berr.gov.uk/whatwedo/employment/index.html

Telefonas +44 (0)20 7215 5000

Kitų sektorių įdarbinimo agentūros

Verslo, įmonių ir reguliavimo reformų ministerijos įdarbinimo agentūrų standartų inspekcija.

www.berr.gov.uk/whatwedo/employment/employment-agencies/index.html

Pagalba telefonu +44 (0)845 955 5105

Minimalus nacionalinis darbo užmokestis

Verslo, įmonių ir reguliavimo reformų ministerija.

www.berr.gov.uk/whatwedo/employment/pay/national-minimum-wage/index.html

Telefonas +44 (0)845 600 0678

Minimalus darbo užmokestis žemės ūkio sektoriuje

Aplinkos, maisto ir kaimo reikalų departamentas.

www.defra.gov.uk/farm/working/agwages/index.htm

Telefonai +44 (0)845 0000 134 ir +44 (0)20 7271 6132

Sveikata ir saugumas darbe

Sveikatos ir saugos administracija.

www.hse.gov.uk/workers/index.htm

Telefonas +44 (0)845 345 0055

Jungtinės Karalystės vietinė savivalda

[www.direct.gov.uk/en/DL1/directories/](http://www.direct.gov.uk/en/DL1/directories/localcouncils/index.htm)

[localcouncils/index.htm](http://www.direct.gov.uk/en/DL1/directories/localcouncils/index.htm)

Išmokos ligos atveju

Darbo ir pensijų departamentas.

www.dwp.gov.uk/lifeevent/benefits/

[statutory_sick_pay.asp](http://www.dwp.gov.uk/lifeevent/benefits/statutory_sick_pay.asp)

Mokesčių ir muitų inspekcija

Dėl informacijos apie teisę į SSP susisiekite

su vietiniu HMRC biuru.

www.hmrc.gov.uk/enq/index.htm

Telefonas pateiktas telefonų knygoje prie „HM

Revenue and Customs“ arba „Inland Revenue“.

SC2 forma dėl įstatymu nustatytos išmokos ligos atveju

www.hmrc.gov.uk/payetaxpayers/fagsc2.shtml

„Jobcentre Plus“

Informacija apie paramą nedarbingumo atveju, jei negaunate SSP.

www.jobcentreplus.gov.uk/JCP/Customers/WorkingAgeBenefits/index.html

Telefonas +44 (0)800 882 200

Nacionalinio draudimo numeris

Darbo ir pensijų departamentas.

www.dwp.gov.uk/lifeevent/benefits/ni_number.asp

Telefonas +44 (0)207 712 217

Pertraukos poilsiui ir kasmetinės atostogos

Verslo, įmonių ir reguliavimo reformų ministerija.

www.berr.gov.uk/whatwedo/employment/employment-legislation/employment-guidance/page28979.html

„Crimestoppers“ (Nusikalstamumo tramdytojai)

www.crimestoppers-uk.org

Telefonas +44 (0)800 555 111

Susisiekite su mumis



„Gangmasters Licensing Authority“
(Įdarbintojų licencijavimo institucija)

P. d. 8538 ■ Nottingham ■ NG8 9AF

www.gla.gov.uk

enquiries@gla.gsi.gov.uk

tel. +44 (0)845 602 5020

